

Inhoud

	Lijst van figuren en tabellen	14
	Reviewers	22
	Inleiding	25
	Diëtistisch onderzoek: de basis voor de diëtistische diagnose!	25
1	Voedingstoestand	29
	1.1 Voedingstoestand	29
	1.2 Het meten van het lichaamsgewicht en de lichaamslengte	30
	1.2.1 Gewicht	30
	1.2.2 Lengte	31
	1.3 BMI-afkapwaarden	36
	1.4 Ondervoeding	37
	1.4.1 Screening ondervoeding	38
	1.4.2 Diagnose ondervoeding	39
	1.4.3 Soorten ondervoeding	39
	1.4.4 Andere aan voeding gerelateerde condities	43

2	Lichaamssamenstelling en functionele status	47
2.1	Lichaamssamenstelling	47
2.1.1	Lichaamssamenstelling op weefselniveau	47
2.1.2	Verdeling van lichaamsoppervlakten	48
2.2	Methoden om lichaamssamenstelling te meten	49
2.2.1	Indirecte methoden	50
2.3	Referentiewaarden voor skeletspierparameters (L3)	55
2.3.1	Bovenbeen	55
2.3.2	Dubbel indirecte methoden	59
2.4	Functionele status	87
2.4.1	Loopsnelheid	87
2.4.2	Timed up and go (TUG)	88
2.4.3	Short Physical Performance Battery (SPPB)	88
2.4.4	Handknijpkrachtmeting	88
2.4.5	Vragenlijsten en meetinstrumenten functionele status	90
3	Energie- en eiwitbehoefte	94
3.1	Energiemetabolisme	94
3.1.1	De citroenzuurcyclus	94
3.1.2	De fysiologie van vasten	96
3.1.3	Energie-eenheid	97
3.1.4	Bruto- en netto-energiewaarden: Atwaterfactoren	98
3.2	Energiebehoefte	99
3.2.1	Metten van het rustmetabolisme	99
3.2.2	Schatten van het rustmetabolisme	100
3.2.3	Welk gewicht in de formule?	101

	3.2.4	Toeslagfactor	102
	3.2.5	Stroomschema energiebehoefte	103
3.3		Eiwitbehoefte	105
	3.3.1	Eiwitbehoefte in verschillende groepen	105
	3.3.2	Eiwitbehoefte bij ondergewicht en overgewicht	106
	3.3.3	Aminozuurbehoefte bij parenterale voeding	108
	3.3.4	Stroomschema eiwitbehoefte	108
4		Macro- en micronutriënten	110
	4.1	Achtergronden voedingsbehoefte en omrekeningsfactoren	110
	4.1.1	Achtergrond voedingsbehoefte	110
	4.1.2	Omrekening van mmol naar mg	113
	4.1.3	Omrekeningsfactoren van vitamine-eenheden	115
	4.2	Macronutriënten	116
	4.2.1	Aminozuren	116
	4.2.2	Vetten: vetzuren	120
	4.2.3	Koolhydraten	124
	4.3	Micronutriënten	127
	4.3.1	Synoniemen, functie, deficiëntie-symptomen en belangrijkste voedingsbronnen van vitaminen, mineralen en spoorelementen	127
	4.3.2	ADH's en veilige doses/toxische waarden van vitaminen, mineralen en spoorelementen	139
	4.3.3	Suppletie bij deficiënties van micronutriënten	149

5	Vocht	152
5.1	Waterbalans	152
5.1.1	Verdeling van lichaamsvocht	152
5.1.2	Waterverlies en -opname	153
5.1.3	Dehydratie	154
5.2	Vochtbehoefte	157
5.3	Vochthuishouding	159
5.4	Osmolariteit en osmolaliteit	160
5.5	Rehydratiestrategieën	162
5.5.1	Oral Rehydration Salt (ORS)-preparaten	162
5.5.2	Infusievloeistoffen	164
6	Maagdarmkanaal: vertering, absorptie en verliezen	167
6.1	Maagdarmkanaal	167
6.1.1	Mond en smaak	167
6.1.2	Anatomie maagdarmkanaal	169
6.1.3	Passagetijd maagdarmkanaal	171
6.1.4	Vertering en secretie	173
6.1.5	Absorptie	178
6.2	Feces	179
6.2.1	Consistentie	179
6.2.2	Samenstelling feces	181
6.2.3	Obstipatie en diarree	182
6.2.4	Fecale diagnostische testen	185
6.3	Urine	194
6.3.1	De stikstofbalans (N-balans)	194
6.3.2	Natrium in urine	195
6.3.3	Ketonen in urine	197
6.4	Samenstelling lichaamsvloeistoffen	197
6.4.1	Elektrolytsamenstelling braken en ontlasting	197

6.4.2	Samenstelling andere lichaamsvloeistoffen	198
7	Laboratoriumwaarden	201
7.1	Omrekeningsfactoren algemeen	201
7.2	Referentiewaarden klinische chemie	201
7.3	Eiwit in het bloed	216
7.3.1	Acutefase-eiwitten	216
7.3.2	Halfwaardetijden	217
7.4	Het refeedingsyndroom	217
7.4.1	Risicopatiënten voor het refeedingsyndroom	219
7.4.2	Preventie, behandeling en monitoring van het refeedingsyndroom	220
7.5	Laboratoriumwaarden bij totale parenterale voeding (TPV)	223
7.6	Anemie	225
7.7	Bloedgaswaarden (Astrup)	228
7.8	HbA1c	230
7.9	De calcium-fosfaatbalans	231
8	Classificaties van orgaanfalen en ziektespecifieke scores	233
8.1	Orgaanfalen	233
8.1.1	Nierfalen	233
8.1.2	Hartfalen	236
8.1.3	Chronisch obstructief longfalen (COPD)	238
8.1.4	Leverfalen	239
8.1.5	Pancreas	241
8.1.6	Intestinaal falen	242
8.1.7	Diabetes Mellitus	243
8.1.8	Chronische idiopathische inflammatoire darmziekten (IBD)	246

	8.1.9	Coeliakie	250
8.2		Andere ziektespecifieke scores	251
8.3		Oncologische aandoeningen	257
	8.3.1	Classificatie van maligne tumoren (TNM)	257
	8.3.2	Classificatie van bijwerkingen van antitumorbehandeling	258
8.4		Intensive Care-classificaties	259
	8.4.1	IC-scores: ernst van ziek zijn	259
	8.4.2	NUTRIC-score	262
8.5		Erfelijke stofwisselingsziekten	263
9		Voedsel-medicatie- en medicatie-voedsel-interacties	266
	9.1	Voedsel-medicatie-interacties	266
	9.2	Medicatie-voedselinteracties	274
	9.2.1	(Kalium) ionenwisselaars	274
	9.2.2	Fosfaatbinders	275
	9.2.3	Pancreasenzym-supplementen	276
	9.2.4	Diabetes Mellitus-medicatie	280
10		Voor diëtisten relevante uitkomstmaten voor de somatische, sociale en psychische status	288
	10.1	Somatische status	288
	10.1.1	Visueel Analoge Schaal (VAS)	288
	10.1.2	Voedselinname	289
	10.1.3	Vragenlijsten en meetinstrumenten somatische status	291
	10.2	Psychische status	295
	10.2.1	Vragenlijsten en meetinstrumenten psychische status	295

10.3	Sociale status	298
10.3.1	Vragenlijsten en meetinstrumenten sociale status	298
10.4	Positieve gezondheid	301
10.4.1.	Wat is positieve gezondheid?	301
10.4.2	Positieve gezondheid in ICF	302
	Literatuurlijst	304
	Register	324
	Over de auteurs	331